

Az átalakító üzemmód eddigi tapasztalatai

Az OEE Szombathelyi Csoportja éves programtervének megfelelően terepi tapasztalatszerzését szervezett a Szajki tavak környéki erdőbe. A téma az átalakító üzemmódban kezelt erdőrészekben végzett munka első tapasztalatainak az értékelése volt.

2013. október 5-én 9 órakor gyülekezünk a szajki üzemi út bejáratánál. A téma iránt érdeklődőket *Zsuppán Ernő*, a helyi csoport titkára köszöntötte, majd átadta a szót *Dénes Károlynak*, aki a rendezvény házigazdája volt mint a Szajki pagony főerdésze és mint magán-erdőgazdálkodó.

Az elsőként a Hosszúpereszteg 4A erdőrésznél álltunk meg, amely a Szombathelyi Erdészeti Zrt. Vasvári Igazgatóságának a kezelésében van.

a megállapításra jutottak, hogy öt év egy erdő életében rövid idő, ezért messzemenő következtetéseket még nem lehet levonni. Vannak erdőrészek, ahol szépen elindult az átalakulás folyamata és van, ahol még több idő kell ehhez.

Dénes Károly elmondta, hogy a Szajki pagony csereseire jellemző a sűrűn tartott állapot, amely a '70-es, '80-as évekbeli aprításos technológia következménye, amikor a fakombinát számára egész erdőrészeket daráltak le. A sűrűn tartás miatt kis koronák alakultak ki, ezért a makktermés bizonytalan ezekben az állományokban. A Hosszúpereszteg 4A erdőrésznél viszonylag nagyobb koronájúak a fák, ezért gyakrabban van közepes-jó termés. Ez egy 84 éves kocsánytalan

nedvesség-megoszlásáról. A második lékben, amelyet megtekintettünk, a gyertyán alsószint fátyolszerűen lett meghagyva, ezáltal árnyasabb, de gyommentesebb maradt a terület. Ez az árnyalás szemmel láthatóan nem akadályozta a cser újulat növekedését, valamint a gyertyán újulat konkurenciája sem lett hátrányos a cser újulat számára. A következő termeléskor ezek a gyertyánok kivághatók, hogy az újulat további fejlődését biztosítsuk.

A nap második programjaként a Hosszúpereszteg 75D magánerdőt tekintettük meg. Az erdőről elmondható, hogy kevés kocsánytalan és kocsányos tölgy mellett cser és gyertyán alkotja az állományt. Amikor Dénes Károly az egykori TSZ erdő irányítását átvette, az állomány elegendően gyertyánosnak tűnt. Az első gyérítések még a hagyományos elvek szerint történtek, és ekkor kezdtek előbújni az állományból a cserekek, tölgyek a gyertyán visszaszorítása révén. A 2010. évi gyérítés során már a csoportos gyérítés elvei szerint jelölte ki az állományt. Megkereste, megjelölte az ígéretes egyedeket, azok érdekében kezdett el dolgozni, mivel nemcsak a folyamatos faanyagnyerés a cél, hanem az értékes egyedek nevelése is. Ahol erősebben gyérített, ott már a felújulás nyomai is látszódnak, amely a folyamatos borítású, többkorú, változatos szerkezetű erdőképpé mutatnak. Többször elmondta, hogy a folyamatos erdőborítást biztosító, a természeti folyamatokra alapozó erdőkezelés a magán-erdőgazdálkodás egyik legjobb alternatívája. Ha ugyanis helybeliek az erdőtulajdonosok, ők minél többször szeretnének tűzifához jutni, viszont egy vágásos üzemmódban kezelt erdő felújításához nem tudnak, vagy rosszabb esetben nem akarnak hozzájárulni.

Az egyes állomásokon a jelenlévők megbeszéltek egymással véleményüket, tapasztalataikat, esetleg kétségeiket. A rendezvényt megtisztelte dr. *Solymos Rezső*, a Magyar Tudományos Akadémia tagja is, aki évtizedes tapasztalatait osztotta meg a résztvevőkkel e témában.

A téma jelentőségét jelzi, hogy az Erdészeti Tudományos Intézet, az erdészeti hatóság képviselői, valamint gyakorló állami és magán-erdőgazdálkodók is jelen voltak ezen a szép délelőttön.

Szöveg: **Horváth Gábor**

Kép: **Kovács Endre**

Balogh Csaba az átalakító üzemmód tervezését ismerteti

Az erdőtervezés részéről *Balogh Csaba*, Bedő-díjas erdőmérnök tagtársunk elevenítette fel a folyamatot, amely az átalakító üzemmód bevezetéséhez vezetett. A Vasvári Erdészeti Igazgatóság 1987-es üzemtervezésekor még kizárólag tarvágásokkal történtek a véghasználatok, '97-ben már nagyobb mennyiségben terveztek bontóvágásos felújításokat, a 2007-es üzemtervezéskor pedig – az 2009. évi erdőtervezést megelőzően – 1600 ha-on vezették be az átalakító üzemmódot, melyben a fiataltól az idősebb korosztályig történik az erdőrészek átalakítása vágásos alakból a száraló erdőképpé felé. A munkák megkezdése óta eltelt öt év, amelynek eredményeit idén vizsgálták meg. Arra

tölggyel elegyes cseres állomány, amely száralóvágással alakítandó át. A fakitermelés 2010-ben történt meg, melynek során a meglévő újulatra alapozva lékeket nyitottunk. Változatos formájú, méretű, tájolású lékek jöttek létre. Az első, amelynél megálltunk, egy közepes nagyságú, alsószint nélküli lék, amelyben siskanád, magas aranyvessző, valamint szeder fordul elő kis mértékben. Ápolást nem igényel, az újulat a lékben mindenütt jelen van, a közepétől a szélek felé nagyobb mennyiségben, a lék északi része felé nagyobb méretben. *Kollár Tamás*, az Erdészeti Tudományos Intézet munkatársa ott adta elő kutatásaik megállapítását a lék fény-, újulat-, valamint talaj-